

Tijdschrift Natuurpunt afdeling Maldegem-Knesselare ♦ Jaargang 12 ♦ nummer 4 ♦ december 2012
Zie ook op www.natuurpuntmaldegemknesselare.be ♦ v.u. Develter Dirk, Torredreef 5, 9990 Maldegem

België-Belgique
P002580

Bos & Hei

Inhoud

Voorwoord : Terugblikken en voorwaarts plannen	1
Recente historiek van onze reservaten : Het Kanaalreservaat.....	4
Activiteitenkalender 2013.....	12
Beheerdag Kanaalreservaat te Knesselare.....	15
Verslag over de infoavond waterberging Kleit.....	17
Op stap in de buurt: De Sophiapolder en Groote Gat.....	18
De Sophiapolder, een vogelparadijs.....	21
Activiteit in de kijker : bomen-en struikenverkoop.....	22
Activiteit in de kijker : Wandel en plant ‘Gestroomlijnd Landschap’ ...	24
Activiteit in de kijker : Vogelgeluiden leren herkennen.....	24

U zoekt / Wij bieden : Natuurgids m/v

Wie graag een wandeling wil onder leiding van een natuurgids of een cultuurhistorische gids kan bij ons terecht. Wij bieden de gids die u op gelijk welk moment op gelijk welke plaats om het even welk onderwerp wenst. En dit niet enkel in onze reservaten maar in de ruime omgeving van ons werkgebied van kleuter tot bejaarde, van school tot vereniging. Contact: Etienne Vanaelst, 09/3745986 of 0474/642323 of vanaelst.etienne@skynet.be.

Tijdschrift voor de leden van Natuurpunt, afdeling Maldegem-Knesselare. Verschijnt 4 x per jaar. Deze editie is verschenen in een oplage van 400 ex.

Werkten mee aan dit nummer: Steven Degraer, Etienne Vanaelst, Guido Burggraeve, Annick Vercaemer, Dirk Develter

Voorwoord: Terugblikken en voorwaarts plannen ...

Steven Degraer

Opnieuw een jaar achter de rug. Een jaar waarop we ook deze keer tevreden kunnen terugblikken... Onze gemeentes werden opnieuw vele hectaren natuurgebied rijker; dit zowel in het Maldegemveld als langs de Knesselaarse Kanaalberm. Dit laatste natuurgebied wordt trouwens uitgebreid in de kijker gesteld in deze editie van Bos en Hei. Verder konden onze activiteiten op heel wat belangstelling rekenen. Tijdens de Week van het Bos lieten we bijvoorbeeld niet minder dan 200 mensen kennis maken met het duistere bos en genoten meer dan 500 mensen interactief van “Het bos: (ooit) schatkamer van de kleine man”. Tenslotte werd veel, heel veel werk verzet. We behaagden het Kleitse landschap, gidsten padden veilig naar de poel en konden zoals steeds rekenen op onze trouwe vrijwilligers tijdens de vele natuurbeheerdagen. Wil je zelf nog even terugblikken? Bezoek onze website (www.natuurpuntmaldegemknesselare.be) om na te genieten en/of je te laten verleiden om mee in het actieve Natuurpuntbootje te stappen...

Verder konden we genieten van heel wat steun van buitenaf. Dat Europa via LIFE+ investeert in onze natuurgebieden is jullie allen gekend. Misschien minder bekend is dat sinds kort ook de provincie Oost-Vlaanderen haar natuurbehoudspijlen op het Maldegemveld richt: waterbeheer hand in hand met natuurbeheer via het project Gestroomlijnd Landschap zoals toegelicht op de Kleitse infoavond over waterberging. Het nieuwe beheerplan voor het Drongengoed van de Vlaamse overheid maakt tenslotte het plaatje compleet. Natuurpunt terrein en domeinbos worden geleidelijk maar zeker in elkaar verweven. De natuur en het landschap kunnen er alleen maar wel bij varen. Deze steun van buitenaf is niet geheel onverwacht, want het Maldegemveld blijft een pareltje met aandacht tot ver buiten onze gemeentegrenzen.

Voor 2013 zetten we opnieuw alles in het werk om natuur veilig te stellen, haar te beheren en begeren. Bekijk alvast onze activiteitenkalender verder in dit nummer en maak nu al je keuze! Beheerdagen, thema- en natuurstudiewandelingen, Meetjeslandse Gordel, Week van het Bos, Dag van de Natuur en zelfs een heuse biopicknick, het komt allemaal aan bod

in 2013. Ik ben er dan ook van overtuigd dat opnieuw een gevarieerd programma wordt aangeboden met voor elk wat wils.

En ja, ook nog dit: vergeet je streekeigen plantgoed niet te bestellen. Ook in 2013 kan je bij Natuurpunt terecht voor het behagen en bebomen van je tuin. Een aanwinst voor je tuin en een belangrijke steun voor je Natuurpuntafdeling... Wat, wanneer en hoe vind je verder in dit nummer. Men zegge het voort!

Op naar een nieuw en voorspoedig 2013!

Steven Degraer

Voorzitter Natuurpunt Maldegem-Knesselare

kapsalon Moorea bij Kelly

Hairstyle voor dames en heren

Geuzestraat 36 Knesselare

Enkel op afspraak

telefoon nr 09 335 76 78

FIETSHUIS
Geert De Loof

**MALDEGEMSEWEG 67
9910 KNESSELARE
TEL. (09) 374 45 07**

BTW BE 648 428 766 - GB 290-0362366-92

flessen 100% op
basis van suikerriet!

Plantastische flessen

Onze vernieuwde verpakkingen zijn voor 100% gemaakt uit een plantaardige bron: namelijk suikerriet! Suikerriet blijft groeien en dat is een groot verschil met onze olievoorraden die steeds kleiner worden. Met onze flessen besparen we meer dan 13500 vaten ruwe olie per jaar.

Onze flessen op basis van suikerriet zijn 100% recycleerbaar met andere plastics. Als je voortaan een Ecover-fles koopt, stoot je drie keer minder CO₂ uit in vergelijking met vroeger. Een eenvoudige manier om je ecologische voetafdruk te verkleinen... Bovendien zijn de Ecover producten door hun plantaardige ingrediënten zacht voor de huid, maar krachtig tegen vuil.

Greener Packaging Award 2012

Op 20 november 2012 hebben Gondola en Fost Plus de allereerste Greener Packaging Awards uitgereikt. Ecover werd in de bloemetjes gezet omdat we ons op opmerkelijke wijze hebben ingespannen om de milieu-impact van onze verpakkingen terug te schroeven. Veel ecologische spelers werden beoordeeld, maar er kan er maar 1 de winnaar zijn. Ecover won dan ook de award voor de herkomst van de materialen.

ECOVER
surf naar WWW.ECOVER.COM

Recente historiek van onze reservaten : Het Kanaalreservaat te Knesselare

Etienne Vanaelst

Onooglijk klein kan je het kanaalreservaat nauwelijks noemen, qua oppervlakte tot daar nog aan toe maar de totale lengte van het reservaat is toch om en bij de 2.4 km, gesitueerd tussen de zwaaiikom (grens met Aalter) en de brug over het kanaal te St.Joris. Het ligt dus op de grens van Oost- en West-Vlaanderen. Weinig reservaten bieden u dan ook de kans om per fiets een verkenning te doen en het hele reservaat te hebben gezien. Voor wie het kanaalreservaat nog nieuw is, graag deze update of mogelijks een eerste kennismaking.

De geschiedenis van het kanaal Gent-Brugge gaat terug tot de 13-de eeuw. Toen werd de Zuidleie, ook Brugse Reie genoemd, verbonden met de Hoge Kale. Dit is de bovenloop van de Durme. Het is één van de oudste kanalen van Vlaanderen. Op sommige plaatsen is het kronkelend verloop van weleer nog duidelijk zichtbaar. Bij die graafwerken werden zoveel als mogelijk zandsteenbanken vermeden. In die tijd gebeurde alles nog met spa en schop en werd de afgegraven grond weggevoerd met kruiwagen en in het beste geval met paard en kar. Veel later, soms eeuwen nadien, werd

op heel wat plaatsen het kanaal al rechtgetrokken ten behoeve van de scheepvaart.

Voorbeelden in onze omgeving zijn de Oude Vaart te Patersveld te Aalter en de Miseriebocht te Beernem. Naast rechtekking is de vaargeul al meerdere malen verbreed en

verdiept ten behoeve van de hedendaagse scheepsvaart. Van de oorspronkelijke trekweg langs weerszijden van de vaargeul - boten werden tot het begin van de 19-de eeuw nog door mensen of paarden getrokken -

schiet niet veel meer over. De trekweg is vaak volledig overgroeid met bramen of ten prooi gevallen aan verbossing en is soms nog nauwelijks zichtbaar. Het huidige jaagpad, de oorspronkelijke trekweg, is in het kanaalreservaat wel duidelijk waarneembaar (zie foto) en wordt gebruikt als wandelpad tussen de Brug te Knesselare en deze van St.Joris.

Het beheer vroeger en nu.

Tot zo'n 40 jaar geleden was het gebruikelijk om over aanzienlijke oppervlaktes elk jaar de bermen te branden als beheermaatregel. Op sommige plaatsen werd er kleinschalig gemaaid. Het strooisel was immers als veevoer of afdekmateriaal dienstig. Tot eind de jaren '80, een enkel keertje nog in '90, kon je langs het kanaal te Knesselare-Beernem nog een herder tegenkomen met schaapskudde. Met het toenemend verkeer geraakte dit in onbruik en enkele jaren nadien viel dit helemaal weg toen de herder kwam te overlijden. Net toen wij er als plaatselijke natuurvereniging, toen nog Quercus die de plaatselijke leden van B.N.V.R. (Belgische Natuur en Vogelreservaten) en de Wielewaal onder de hoede nam, daar een oog lieten op vallen. De aanzet om bij Bruggen en Wegen aan te dringen om delen van de kanaalbermen tussen Bellem en Knesselare in beheer te krijgen was de massale mestdumping op de bermen te Bellem in '87-'88. Dat lukte toen niet onmiddellijk. In '89 wist de Vrije Gesubsidieerde Lagere school te Knesselare via een WWF-project een deel van de bermen te Knesselare als schoolreservaat in de wacht te slepen. Aanvullend werd het beheer aan Quercus overgedragen. Onze eerste hulp op beheerdagen kwam er in die periode uit het pas opgerichte JNM-Aalter. Van dat jeugdig geweld valt bij ons nog weinig te bespeuren, uitgezwermd, actief in een drukke loopbaan en/of in een gezinsleven, andere interesses of weggesnoept door andere reservaten. Een gekend verhaal. Ook nog in 1991 namen we deel aan de Jeugdactie Natuur- en Landschapszorg waarmee we beloond werden met 10.000 oude Belgische franken. Daarmee werd o.a. ons eerste beheermateriaal aangekocht en een eerste raster geplaatst ter hoogte van de kanaalbrug te Knesselare.

Kanaalhappening 98-99

De grote doorbraak om de bermen langs het kanaal in te rasteren voor schapenbegrazing kwam er in de nasleep van 'Het Kanaal Gent-Brugge, een kanaal met een verhaal'. Dit was een sensibiliseringsactie van

Natuurpunt in 98-99 waaraan een reizende kanaaltentoonstelling was verbonden in het teken van natuur, landschap en historisch erfgoed langs het kanaal. De publieke belangstelling die deze actie genoot was aanzienlijk. Het betekende het startsein voor de NP-afdelingen om meerdere bermen en restgronden langsheen het kanaal tussen Gent en Brugge in beheer te nemen. In het kanaalreservaat te Knesselare liet Waterwegen en Zeewezen op de rechteroever over de volledige lengte van het reservaat een begrazingsraster plaatsen. Er werden schapen en geiten als grazers gebruikt. Het uitzicht van de rechteroever is daardoor grondig veranderd. Vooral geiten hebben een belangrijk aandeel in het terugdringen van hout- en bramenopslag. Daarmee voldoen we voor een

groot deel aan de doelstellingen van Waterwegen en Zeewezen om vooral de oeverzone ten behoeve van de zichtbaarheid voor de scheepvaart bomenvrij te maken. Gefaseerd komt het volledige kanaaltraject daarvoor in aanmerking in een vierjarige cyclus. Hier en daar zijn er dus grote

werken in het verschiet vooral in zones met sterke verbossing. Dat zal niet overal het werk zijn voor de natuurvereniging alleen. Er zal groter materiaal aan te pas komen, uitgevoerd door derden. De linkeroever tussen de brug van Knesselare en deze van St.Joris heeft twee seizoenen terug al een grondige opknopbeurt gekend op het talud. Normaal zou ook het jaagpad zijn aangevat maar de aannemer was technisch niet uitgerust om het hout op jaagpad en oeverzone boven te halen. Het ter plaatse verhakselen om het daarna te laten liggen is lang geen hedendaagse beheermaatregel meer en zeker niet gepast op plaatsen waar een verschraling wordt beoogd. De afwerking laat dus nog even op zich wachten. Eenmaal dit toch zal uitgevoerd zijn komt er in twee fasen ook een raster op de linkeroever. Wij zitten daar eigenlijk wel op te wachten want het verrichte kapwerk heeft maar ten volle nut als opschietende twijgen in toom gehouden worden. Boomvrije zones zijn al grotendeels verbraamd. Meer dan ooit zijn geiten hier de gepaste grazers.

Fauna en Flora

Het kanaalreservaat is een allegaartje aan biotopen. In 2010, het jaar van de biodiversiteit was het streefdoel om in één weekend in de verschillende reservaten 2010 soorten planten, dieren, schimmels... te inventariseren. Het werden er voor Natuurpunt zelfs 3211. Op de kanaalberm haalden we net geen 300 soorten, waarmee we net binnen de top 10 eindigden in de actie van Natuurpunt “tel mee tot 2010”.

Bijna 200 plantensoorten werden er eerder al waargenomen. Het talud herbergt meer en zeldzamere soorten dan het jaagpad waar vooral op rustplaatsen meer mest achterblijft. Uiteraard verschrallen die delen het meest waar alleen maar gemaaid wordt. Dit doen we geregeld op enkele bijzondere zones. Bijvoorbeeld het trilgrasperceeltje met trilgras (ook bevertjes genoemd), wilde tijm, gewone agrimonie, St.janskruid, voorjaarszegge, goudhaver, zilverhaver, vroege haver, veldbies, margriet, kraailook en wilde tijm. In de herfst staan er sneeuwzwammetje, zwartwordende wasplaat, papegaaizwammetje en kabouterwasplaat. Ook het jaagpad en de everzone is er meer uitgesproken soortenrijk dan in andere zones. Moerasspirea, rietgras, heelblaadjes, kruldistel, knoopkruid, engelwortel en klis om een voorbeeld te geven. Er is een maaibeurt per jaar voorzien na de bloei en uitzaai van de planten. Een evenknie van dit gemaaid perceel is nog altijd het deel te St.Joris. Bij het afsluiten van de Miseriebocht en gedeeltelijke rechttrekking te St.Joris tussen 1983-87 werd schrale aangevoerde grond om de oeverzone en taluds terug aan te leggen. Dit is nog altijd heel goed merkbaar. Tijdelijk stond er zelfs een mooie populatie aan bijenorchis op het jaagpad, allicht toe te schrijven aan het gebruik van cement bij de aanleg van de oeverversteving. Geleidelijk is de kalk uitgelooft en zijn deze orchideeën verdwenen. Maar schraal zijn ze nog wel. Op de oeverzone staat wit vetkruid als voornaamste rode lijstsoort. Deze gaat echter sterk achteruit door het wegzakken van de oeverversteving. Ten behoeve van de watersport is hier een snelvaartzone aangeduid die snelle afkalving van de taluds met zich meebrengt. Steenbestorting als oeverherstel blijft uit. Opmerkelijk is er het vrij vroeg voorkomen van enkele wasplaten en knotszwammen. Deze zijn erom gekend pas na vele jaren, soms wel 25 jaar, te verschijnen in bermen die nooit enige grondbewerking hebben gekend. Ook aardtongen komen enkel in deze zone voor. De grondige kapbeurt anno 2010 in verouderde

gaspeldoornstruwelen (zie foto) die stilaan de concurrentie met braam verloor werpt zijn vruchten af.

Overall staan reeds jonge struikjes van deze vlinderbloemige . De tijd dat deze bermen in het voorjaar terug geel zullen kleuren is niet meer zo ver af. Andere percelen om gaspeldoorn te verjongen komen de

volgende jaren aan de beurt.

Komt die oeverwaluwanwand er nu of niet?

Op 17 mei 2009, 10 jaar na de eerste kanaalhappening, hadden we er een tweede. Minder prestigieus weliswaar maar het zette onze kanaalreservaten opnieuw in de kijker. Tijd om eens de balans op te maken hoe het er in die voorbije jaren is op vooruitgegaan. Een aantal reservaten zijn erbij gekomen of uitgebreid, daarbij denken we in de eerste plaats aan onze burens te Aalter. Wij onthouden vooral dat we toen al een oeverwaluwanwand wilden voorzien aan een voormalig opgespoten terrein (zie foto) in privébezit zowat halfweg tussen de twee bruggen. Langsheen het kanaal lagen er verspreid wel meerdere zulke terreinen aangelegd bij ruiming van het kanaal. Later werden de meeste ontgonnen om als opvulgrond gebruikt te worden bij aanleg van wegen of bouwterreinen voor industrie. Maar dit is ook al gauw zo'n 45 jaar geleden. Toen was het water nog visrijk en niet vervuild. De laatste 20 jaar is er in onze contreien nog één terrein dat aan de hedendaagse voorwaarden voldoet om baggerspecie tijdelijk te stockeren en dit is de Miseriebocht te Beernem, nauwelijks 500m stroomafwaarts Knesselare. Onze molshoop te Knesselare is nooit ontgonnen, onrendabel vanwege de

zeer kleine omvang. Het was nogal moeilijk om de eigenaar te vinden om een beheerovereenkomst mee af te sluiten of de site aan te kopen. Na jaren zoekwerk, veel inzet en engelengeduld is de aankoop recent rond

geraakt en kunnen we nu eindelijk het nodige doen om onze oeverwaluwenwand in te richten. We zouden het op prijs stellen indien personen met ervaring met dergelijke inrichtingswerken ons zouden contacteren. In de nabije omgeving zijn geen vaste locaties voor oeverwaluw bekend. Meestal is dit tijdelijk zoals ooit in het Switten te Bellem. In de Miseriebocht te Beernem is er al heel lang een kolonie aanwezig die zich met de regelmaat van de klok dient te verplaatsen op het ritme van ontginningswerken. Naast die oeverwaluwenwand willen ook het terrein afrasteren om als parkeerweide te gebruiken bij voedselschaarste in het kanaalreservaat.

Wandelen in het reservaat en fietsen tussen Gent en Brugge.

Het kanaalreservaat heeft altijd wel iets te bieden. Een rustige winterwandeling met talrijke eendensoorten op de vaarweg, de zang der vogels in het voorjaar, planten in voorjaar en zomer, paddenstoelen in de herfst. Voor elk wat wils. Er is een bewegwijzerd wandelpad (zie foto) tussen de 2 bruggen. De bewegwijzering start aan de ingang van het reservaat aan St.Jorisbrug. Dit is ook knooppunt 87 van de Westtoerwandelroute Bulskampveld. Deze wandel route verlaat echter het jaagpad op de grens van Knesselare en St.Joris en neemt de bovenberm richting Knesselarebrug, knooppunt 86. Onze route volgt het jaagpad langs de vaarweg. Aan de voet van deze zuidgerichte kanaaltalud kan het in de

zomer behoorlijk warm zijn. In de winter profiteer je anderzijds van de beschutting die het talud dan biedt tegen de snijdende noorden- en oostenwinden. Zowat halfweg, na ongeveer 1 km, kan je via een wandelpad naar boven om eventueel terug te keren. Leg je het volledig

parcours af dan wandel je verder langs het jaagpad, onder de brug van Knesselare door om 50m verder eveneens het wandelpad naar boven te nemen om via de bovenberm terug te wandelen naar St.Joris.

Aan Knesselarebrug is het café De

Reisduif een aangename verpozing. Dat moet je beslist eens doen. Eén van de binnenmuren van het café zou binnenkort ingekleed worden met oude en recente zichten van het kanaal te Knesselare. Heb je zoiets eventjes te bruikleen dan is dit nog altijd bijzonder welkom. Wist je trouwens dat het jaagpad, dat je net onder de voeten kreeg, minder dan een halve eeuw geleden een druk bereden fietspad was tussen Gent en Brugge. Fietsen tussen Gent en Brugge doe je nu via Vlaanderens Fietroute langs de zuidzijde van het kanaal. Helaas is het deel te Knesselare, tussen de zwaaihoek te Aalter en de brug te St.Joris, niet autovrij. Dit in fel contrast met de rest van dit fietsparcours. Dit zou in de komende jaren aangepakt worden, al heel lang me dunkt, maar dit wordt toch maar met de regelmaat van de klok opgeschoven.

Het kanaal vormt een groen lint tussen onze twee hoofdsteden van Oost- en West-Vlaanderen. Het vervult een 'corridorfunctie' waarlangs planten en dieren zich vrij van het ene naar het andere gebied kunnen verplaatsen. Er is een grote verscheidenheid aan biotopen: van schrale graslanden, struwelen met gaspeldoorn, brem en sleedoorn tot verboste delen en rietkragen op de oeverzone.

Van oude sok naar nieuwe conservator ?

Het kanaalreservaat wordt 24 jaar jong. Al die tijd ben ik daar al conservator. Ik was er als de kippen bij toen de kanaalberm in beheer kwam bij de natuurvereniging om dit op mij te nemen. Ik heb ook altijd iets met dit kanaal gehad. Ik ben (was) een rasechte boerenzoon, stel je voor. Het akkerland en weiden die bij de boerderij hoorden liggen grotendeels langs het kanaal te Switten, Bellem. Het Switten was indertijd bij de jonge generatie beter gekend omwille van het opgespoten, zandige terrein dan het aantal schaarse woningen die daar toen te vinden waren, dichtbij de kanaalbrug te Bellem. Het Switten was ons sportterrein waar we voetbalden, klauterden, onderaardse gangen maakten en vechten als we niet meer overeenkwamen met die van Bellem-brug. De kanaaltaluds deden dienst als glijbaan. Wij zagen toen al hazelwormen en loccetissen. Voor uw gemoedsrust vertel ik er niet bij wat daar allemaal mee werd uitgespookt. De bermen bloeiden er uitbundig. We plukten er klokjes. Er zaten toen nog groene kikkers langs de vaarweg. Er vaarden nog stoomboten. We hadden een duivelse schrik voor de boswachter. Het opgespoten terrein is niet meer, afgegraven. Het is bos geworden. De kanaalberm te Knesselare was mij toendertijd nauwelijks gekend. Zo dichtbij maar toch een brug te ver. De echte kennismaking kwam er dus met Natuurreservaten.

Ik word dus stilaan een oude sok, dat is JNM-taal. Toch geniet ik nog ten volle van het kanaalreservaat. Ik heb het zien veranderen, de rijkdom aan planten en dieren weten te waarderen. En er staan wasplaten, één van de beste locaties uit de wijde regio. Een reden te meer om daar bezig te blijven. Maar van een conservator wordt meer verwacht dan alleen maar genieten van bloemetjes en bijtjes. De grazers moeten er ten gepaste tijde naartoe of weggehaald, ze dienen in het oog gehouden, tussendoor moet al eens een kleine karwei aan de omheining worden opgeknapt, worden beheerdagen geplant en voorbereid, wordt het jaagpad ten behoeve van de wandelaar open gehouden, en onderhoudt hij het contact met Waterwegen en Zeekanaal.... Sommige van die karweien zijn niet meer aan mij besteed. Ik kijk dus hoopvol uit naar die uitverkorene die mij wil bijstaan, die de tijd heeft en het kan opbrengen om daar eens alleen een namiddagje te werken en/of stilaan begint te denken om misschien de nieuwe conservator te worden. Ik hoop dit ten gepaste tijde te vernemen.

Activiteitenkalender 2013

Raadpleeg voor een geactualiseerd overzicht van de activiteiten steeds ook natuurpuntmaldegemknesselare.be/activiteiten/activiteiten.html. Voor de respectievelijke plaatsen van afspraak zie de verklarende tabel onderaan. Voor contactgegevens zie de voorlaatste pagina van dit nummer.

Datum	Activiteit	Trefpunt	Uur	Contact
Za 12/01	Beheerdag Maldegemveld	Natuurpunt Loods	9:00	Kurt of Karel
Zo 20/01	Cultuurhistorische wandeling in de Drongengoedhoeve gegidst door Paul van Steelandt	Drongen- goedhoeve	10:00	Steven
Zo 20/01	voor NP leden gevolgd door een lunch met gratis belegde broodjes in de hoeve (verplicht op inschrijving voor 16/01 !). Na de lunch een korte algemene vergadering op de zolder van het bakkershuis van de hoeve	Drongen- goedhoeve	12:30	Steven
Zo 10 /02	Ganzen- en zwanen in de polders (Sofiapolder) gegidst door Guido Burggraeve (ereconservator natuureservaat Het Zwin). Zie twee artikels in dit nummer voor meer achtergrond. Een absolute aanrader.	Kruispunt parallel- weg Nieuwstraat en Isabelladijk	14:00	Johan
Za 16/02	Beheerdag Maldegemveld	Natuurpunt Loods	9:00	Kurt of Karel
Za 23/02	Bomen- en struikenverkoop ism NPM : zie verder in dit nummer	Natuurpunt loods	10 en 12:00	NPM
Zo 24/02	Wandel en plant activiteit 'Gestroomlijnd Landschap' i.s.m. Provincie Oost-Vlaanderen : zie verder in dit nummer	parking ANB	Start 13:30 - 15:30	Cf artikel
Za 02/03	Beheerdag kanaalreservaat	Kanaal- brug	09.00	Etienne
Za 09/03	Avondwandeling "op pad" : amfibieënwandeling	parking ANB	19:30	Kurt

Za 16/03	Beheerdag Maldegemveld	Natuurpunt Loods	9:00	Kurt of Karel
Zo 24/03	Vogelgeluiden leren herkennen (zie verder in dit nummer)	Kerkplein Urseldorp	6:30	Steven Debruy
Zo 14/04	Vogelgeluiden leren herkennen (zie verder in dit nummer)	Kerk Kleit	5:30	Steven Debruy
Za 20/04	Beheerdag Maldegemveld	Natuurpunt Loods	9:00	Kurt of Karel
Zo 05/05	Vroegmorgenwandeling. Verplicht inschrijven voor ontbijt in Jagershof	parking ANB	5:00	Steven Debruy
Za 15/06	Beheerdag Maldegemveld	Natuurpunt Loods	9:00	Kurt of Karel
Zo 02/06	Meetjeslandse Gordel	Info volgt	Gans e dag	Steven
juni	Avondactiviteit in het Keigat : op zoek naar piepende ransuilen, glimwormen en nachtvlinders	Info volgt		Steven Debruy
juli	Vlinderen door het Maldegemveld	Info volgt		Steven Debruy
Za 06/07	Beheerdag kanaalreservaat	Kanaal- brug	09.00	Etienne
Za 24/08	Beheerdag Maldegemveld	Natuurpunt Loods	9:00	Kurt of Karel
Zo 01/09	Bio of streekproducten-picknick	Info volgt		Johan
Za 28/09	Beheerdag Maldegemveld	Natuurpunt Loods	9:00	Kurt of Karel
Za 12/10	Nacht van de Duisternis	Info volgt		
Ma 21/10	Trektelling in het Maldegemveld	Info volgt		Steven Debruy
Za 16/11	Dag van de Natuur in Torrebos met bestrijding van bospest en klepelen wandelpad.	Poel Torrebos	9:00	Dirk
Zo 24/11	Strandwandeling gegidst door Steven Degraer	Info volgt		Steven
Za 14/12	Beheerdag Maldegemveld	Natuurpunt Loods	9:00	Kurt of Karel

Toelichting trefpunt	Adres
Drongengoedhoeve	Drongengoedweg 9, Ursel
Kanaalbrug	kruispunt Hoekestraat en Zuidleie te Knesselare
Natuurpunt loods	Urselweg 81 B, Maldegem-Kleit
parking ANB	langs de Drongengoedweg, 200 m van café-restaurant het Jagershof (Knesselare)
Poel Torrebos	Torredreef 10, Maldegem-Kleit. Dit is de enige woning in een gelijknamige zijstraat van de Torredreef

“Steven Debruy” ofte Steven Debruycker is te bereiken op Steven.debruycker@natuurpunt.be, 015770156 of 0473 855335.

Opgelet !! Trefpunt van de beheerdagen in het Maldegemveld is dus voortaan de Natuurpunt loods, Urselweg 81 B te Kleit. Een ideale gelegenheid voor wie de natuur eens op een andere manier wil beleven en graag de handen uit de mouwen steekt. Je bent van harte welkom ook al heb je maar een uurtje tijd.

17 November Dag van de Natuur : Beheerdag Kanaalreservaat te Knesselare

---

Etienne Vanaelst

Op de Dag van de Natuur staan traditioneel beheerdagen bij de afdelingen van Natuurpunt op het programma. ‘De werkplek voor een natuurliefhebber is een reservaat’, de slogan die deze dag van de natuur gestalte gaf kan je wel letterlijk nemen. Voor onze afdeling was de place to be het Kanaalreservaat te Knesselare. Met elfen waren we, dat is hier

een ongekende luxe. Het weer viel mee en dat hebben we geweten. Het is een nat seizoen geweest. De gebruikelijke droge periode, die deze bermen tijdelijk een troosteloos uitzicht geeft, was er deze keer niet. Het ganse seizoen

was er een weelderige vegetatie die de geiten en schapen, beperkt in aantal om reden van het extensief beheer, niet tijdig de baas kregen. Op de bermen passen we een extensief beheer toe. Dit beperkt zich tot het inzetten van maximum drie schapen of geiten per hectare per jaar. Koeien worden hier niet ingezet omwille van het te sterk hellend terrein. Drie dieren op jaarbasis is niet zo veel. In volle wasdom moeten al snel keuzes gemaakt waar ze in te zetten. Vooral dit jaar zijn bepaalde percelen niet begraasd geraakt. Er moet dus nog een inhaalbeweging uitgevoerd worden die voornamelijk nu nog in het najaar zal geschieden waarbij de dieren dus langer op de berm zullen gehouden worden. Daarom werd er ook voor gekozen om een deel van het talud en jaagpad te maaien en af te voeren op plaatsen waar wasplaten voorkomen. De 5-mans vaste ploeg van NP had dit maaiwerk voor hun rekening genomen. Alsof dit niks was, maaien op een talud is geen sinecure, werd bovendien nog om de werkdag rond te

maken enkele dode bomen en struiken omgezaagd. Het maaisel moest dus tijdens de beheerdag nog opgerakeld worden en een eind weggedragen. Het sterkste volk hield zich bezig met het opruimen van dode struiken en bomen. Het ijzeren paard werd erbij gehaald om dit naar boven te trekken en te stapelen op de rijweg. Een eenling wist nog rap wat bramen te maaien waarin schapen soms wel eens dreigen vast te lopen op zoek naar een laatste fris blaadje. Straks wordt het maaisel en het hout door de gemeente Knesselare opgehaald en afgevoerd. Tussendoor werden boterhammen en soep voorzien. Toen de avond bijna viel werd alles nog eens doorgespoeld in de Reisduif, het café aan de kanaalbrug te Knesselare.

HONDA POWER PRODUCTS

H. DE DOBELAERE & ZN
VERKOOP & HERSTELLING
TUINMACHINES

HOEKESTRAAT 52 • 9910 KNESSELARE
TEL & FAX (09) 374 48 25
BTW BE 648.195.867

SABA KEUKENS

Kroniekalseide 279
Maldegem-Donk
☎ (050) 71.61.82
Fax (050) 71.75.84
BTW BE 432 776 485

Verslag over de infoavond waterberging Kleit

Annick Vercaemer

Donderdagavond 13/09 was er een infoavond in verband met de waterberging en natuurherstel van de bovenloop van de Ede. Zoals iedere inwoner van groot Maldegem weet is dit de boosdoener van verscheidene overstromingen in de gemeente Kleit. Alle inwoners van Kleit hebben dan ook een uitnodiging gekregen om op deze vergadering aanwezig te zijn. Slechts een 30 tal mensen is op deze uitnodiging ingegaan. Uit de uiteenzetting bleek nochtans dat de gemeente Maldegem er alles wil aan doen om de mensen van Kleit droog te houden.

Interessant is de win-win situatie tussen de provincie Oost-Vlaanderen die het project op poten gezet heeft en Natuurpunt die de gronden beschikbaar stelt om de plannen uit te voeren. Er zal een tijdelijke waterbergingscapaciteit van zo'n 6 hectare worden aangelegd, met hierin de aanleg van een 8-tal permanente poelen evenals

het laten meanderen van de Ede. Ook in Maasbone wordt een nieuw spaarbekken bijgebouwd.

Zondagmorgen 16/09 zijn we die plannen dan ter plaatse gaan bekijken, samen met een aantal mensen uit Zomergem die ook interesse toonden. De concrete uitleg door Steven Debruycker was goed te duiden in het huidige landschap. Bij deze wandeling werd ook getoond hoe vroegere ingrepen in het Maldegemveld nu hun vruchten afwerpen met zeldzame planten zoals Tormentil, blauw knoopkruid, lange en ronde zonnedauw maar zeker ook de ruim aanwezige struikheide die alles een paarse gloed geeft. De beide uitkijkposten werden door de groep enorm positief ervaren. Het uitzicht op de poel met grazende Angus- en Gallowaykoeien, sommigen met hun kalf, was een rustgevende verpozing. Iedereen was het eens over één punt : we mogen ons gelukkig prijzen dat dit stukje natuur aan onze achterdeur ligt.

Op stap in de buurt: De Sophiapolder en Groote Gat

Dirk Develter

Voortaan zetten we in elk nummer van Bos en Hei een nabijgelegen natuurgebied buiten het Maldegem-Knesselare in de kijker, perfect haalbaar voor een uitstapje met de fiets of wat sightseeing met de wagen. In de mate van het mogelijke zullen we dit doen in het meest aangewezen seizoen voor een bezoek aan het gebied in kwestie.

We steken van wal met een uitstap richting Nederland namelijk naar de Sophiapolder net over de grens en het daar aan palende Groote Gat tegen Oostburg. In het volgende artikel geeft Guido Burggraeve, ereconservator van het natuureservaat Het Zwin, tekst en uitleg bij de Sophiapolder en op 10 februari kun je het hem live horen vertellen tijdens een gegidste wandeling aan de Sophiapolder. Sophiapolder ligt overigens amper 10 km van het Zwin af.

Foto: Marc Nollet.

Van de markt van Maldegem naar de Sophiapolder moet je de 12 kilometer met de fiets kunnen overbruggen in 40 minuten, met de wagen op een kwartier.

Met de fiets rijd je grotendeels gescheiden van het drukke autoverkeer zeker indien je niet vertrekt langs de Noordstraat maar door het Sint Annapark, de Gidsenlaan neemt richting Noordstraat tot aan de Eede en

dan de Oude Aardenburgse Weg langs de Ede, door de fietserstunnel onder de E34 om zo op de Aardenburgkalseide uit te komen. Over de grens zetten we de weg verder langs de Rijksweg om ter hoogte van de Hazewegeling de parallelweg aan de Rijksweg te nemen. Bij het binnenrijden van Aardenburg slaan we ter hoogte van restaurant De Munck rechts af de Bogaardstraat in en dan 300 meter verder links de Herenweg in. Na 2.7 kilometer sla je links de Langeweg in om na 500 m rechts de Jokweg op te draaien tot op de Isabelladijk die de Zuidkant van de Sophiapolder afgrenst.

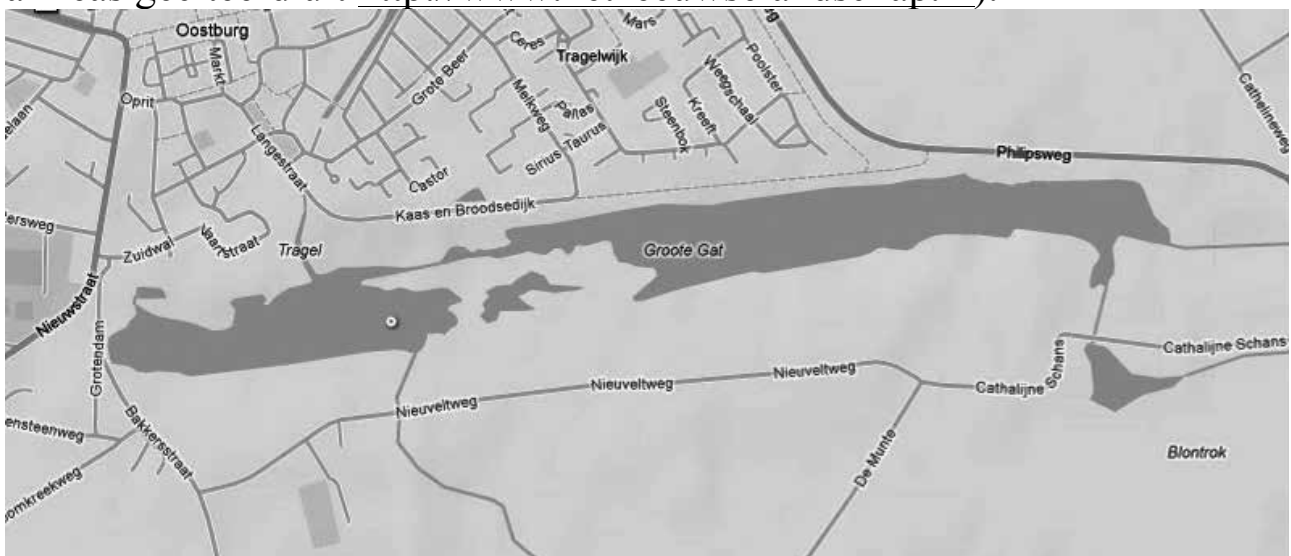

In het volgende artikel wijdt Guido Burggraeve uit over de plaatselijke bezienswaardigheden. Wie er na het bezoek aan de Sophiapolder nog zin in heeft staat op 5 minuten met de wagen aan het Groote Gat te Oostburg. Neem in dat geval de parallelweg langs de Nieuwstraat tot aan de Dierkensteenweg en na 100 meter links de Grotendam op of de landelijker route (15 minuten met de fiets) de Isabelladijk af langs de Sophiaweg tot aan de Linieput, daar linksaf de Bakkersdam en de Bakkerstraat volgen. Het Groote Gat is vanaf de aangrenzende wegen en dijken goed te overzien. De Kaas en Broodsedijk. Vooral de Kaas-en-broodsedijk langs de Noordkant biedt veel mogelijkheden om de in het gebied verblijvende vogels te observeren en het is er aangenaam wandelen langs rietkragen en struweel, de blauwborst nooit ver af. Aan de zuidkant is een voor iedereen

vrij toegankelijke vogelobservatiehut. En op de terugweg is een warme choco in Oostburg of Aardenburg meer dan verdiend.

Deze kreek is een restant van de zogenaamde Brugsche vaart. Deze waterloop is, naar wordt aangenomen, gegraven in het begin van de zeventiende eeuw om de verzanding van het Zwin tegen te gaan. Het beoogde effect werd niet bereikt, maar het Groote Gat kreeg wel strategische betekenis in de Tachtigjarige Oorlog. Het vormde enige tijd de grens tussen de Spaanse en de Staatse troepen, en aan beide zijden van het Groote Gat werden schansen gebouwd. Direct oostelijk van het regiokantoor van Het Zeeuwse Landschap lag het Staatse fort Kaas-en-Brood, en pal er tegenover de Catelijneschans van de Spanjaarden. De fortificaties zijn in het reliëf nog heel duidelijk herkenbaar.

Het water in de kreek is brak. Typerend voor de brakke omstandigheden is het voorkomen van "levende stenen" in het water en het veelvuldig optreden van heemst langs de oevers. In de kreek liggen uitgestrekte rietvelden. Deze vormen een belangrijk broedgebied voor vogels, met zeldzame soorten als de blauwborst, waterral en baardmannetje. Ook de grauwe gans is als broedvogel in het gebied talrijk. Het aantalsverloop van de broedende ganzen wordt nauwlettend gevolgd, omdat ze aanzienlijke schade kunnen aanrichten op het bouwland in de omgeving. In de weilanden langs de kreek broeden veel weidevogels, waaronder de slobbeend en de grutto. In de winter zijn vaak verschillende soorten fouragerende ganzen en eenden aanwezig. De vegetatie wordt open gehouden door grazers, soms aangevuld met maaien. (voorgaande twee alinea's geciteerd uit <http://www.hetzeeuwselandschap.nl>).

De Sophiapolder, een vogelparadijs

Guido Burggraeve (ereconservator
natuurreserveaat Het Zwin)

Het natuurgebied de Sophiapolder is gelegen in de driehoek Sluis, Aardenburg en Oostburg. Dit reserveaat is hoofdzakelijk een natuurcompensatiegebied voor de uitbreiding van de Westerschelde.

Oorspronkelijk was de Passageule een verbinding tussen het westelijk gelegen Zwin en de oostelijk gelegen Braakmankreek. De Sophiapolder is een polder van 78 hectare en werd in 1807 ingepolderd. De eerste fase van het compensatiegebied werd afgerond in 2006. Het is de verbreding en uitdieping van een smalle kreek. Middenin ligt een eiland dat een belangrijke broedplaats is voor Kluten (enkel tientallen broedparen). Er is ook een kokmeeuwenkolonie. Daar broeden ook heel wat Zwartkopmeeuwen. Er is ook een kleine kolonie Vissdiefjes. Aan de rand van het eiland broeden jaarlijks heel wat Geoorde futen. In een speciaal aangelegde broedwand heeft zich een kolonie Oeverzwaluwen gevestigd. De laatste jaren zijn er tussen de 150 en 200 broedparen van deze zeldzame zwaluwsoort. Als broedgebied hebben we in ons land echt niets beters. In de trekperiodes (zowel voorjaars- als najaarstrek) kan je er heel wat steltlopers aantreffen. Zelf zag ik hier reeds heel wat Kemphanen, alle ruiterssoorten (zelfs de zeldzame Poelruiter) en ook meerdere soorten roofvogels. In de winterperiode zie je er meestal enkele duizenden eenden; wel een achttal soorten. 's Winters is het de geliefkoosde slaapplek van soms meerdere honderden Kleine zwanen. Drie jaar geleden telde ik in de omgeving eens 1.023 exemplaren

Tot besluit mogen we gerust zeggen dat de Sophiapolder zowat het beste is wat de ganse Zwinstreek te bieden heeft op ornithologisch gebied.

Streekeigen groen, een meerwaarde voor de natuur

Doe mee met onze bomen- en struikenverkoop

Net zoals vorige winter organiseren we ook nu een grote bomen- en struikenverkoop. Daarmee willen we iedereen stimuleren om meer groen aan te planten.

Bovendien kozen we zoveel mogelijk voor streekeigen groen. Streekeigen soorten zijn planten die hier al eeuwenlang voorkomen. Ze zijn dus prima aangepast aan ons klimaat, zijn minder ziektegevoelig en zorgen voor meer leven in de tuin.

Ons aanbod

- Bomen: els, tamme kastanje, beuk, eik, wilde appel, abeel, linde, iep,...
- Struiken: kornoelje, hazelaar, vuilboom, egelantier, hondsroos,...
- Haagplanten: haagbeuk, meidoorn, wilde liguster,...
- ... of kies een door ons samengesteld pakket van struiken of haagplanten
- Fruitbomen: hoog- en halfstam appel, peer, pruim, kers en kriek; kweepeer, perzik mispel, moerbeï en okkernoot
- Bessen in alle geuren en kleuren: rode, witte en blauwe bes, kruisbes, kiwibes, framboos, doornloze braam, witte en blauwe druif

Sommige bomen en struiken zijn gecertificeerd autochtoon. Dat betekent dat ze opgekweekt zijn uit zaad van plantgoed uit de streek. We kunnen je de afkomst garanderen door je een kopie van het certificaat autochtoon plantgoed bezorgen.

Details over de (autochtone) soorten, pakketten en plantinstructies lees je op www.NPMeetjesland.be/plantenverkoop.

Hoe bestellen?

Vanaf **1 december tot 1 februari 2013** kan je bestellen via het bestelformulier op www.NPMeetjesland.be/plantenverkoop. Ben je niet zo handig met computers, dan kan je ook een papieren bestelformulier aanvragen bij Natuurpunt en Partners Meetjesland (stationsgebouw Eeklo, 09 377 93 00, info@NPMeetjesland.be).

Het digitaal formulier berekent automatisch de kostprijs. Er is een korting van 5% vanaf 125 euro en van 10% vanaf 500 euro. Leden van Natuurpunt krijgen steeds een korting van 5%, zelfs bovenop de andere kortingen!

Met de opbrengst van deze actie kunnen we meer natuur in het Meetjesland aankopen. Dubbele winst dus!

Plantgoed ophalen

Het bestelde plantgoed wordt opgehaald op **zaterdag 23 februari** op één van volgende ophaalpunten:

- Particulier, Bellemstraat 121, 9880 **Aalter** (10.00-12.00u)
- Particulier, Valkstraat 30, 9960 **Assenede** (09.00-12.00u)
- Provinciaal domein Het Leen, Gentsesteeweg 80, 9900 **Eeklo** (10.00-12.00u aan de loodsen tegenover de parking)
- Gemeentezaal, Hansbekedorp 35, 9850 **Hansbeke** (10.00-13.00u)
- Natuurpunt-loods, Urselweg 81B, 9990 **Maldegem** (10.00-12.00u)
- Particulier, Rommelsweg 62, 9980 **Sint-Laureins** (09.00-12.00u)
- Kruisbessen Proeftuin, Bauwerwaan 62, 9930 **Zomergem** (09.00u-13.00u)

Activiteit in de kijker : Wandel en plant activiteit 'Gestroomlijnd Landschap' op 24 februari

---

Deze activiteit kadert in het project 'Gestroomlijnd Landschap' (cf www.oost-vlaanderen.be/gestroomlijndlandschap). Dit is een project van provincie Oost-Vlaanderen in samenwerking met gemeente Maldegem, gemeente Knesselare, Regionaal Landschap Meetjesland, Bosgroep Oost-Vlaanderen Noord en de Vlaamse Landmaatschappij. Meer informatie over deze gezamenlijke activiteit bij maja.verbeeck@oost-vlaanderen.be.

Er wordt naar keuze 5 of 10 km gewandeld aan de hand van een folder met de route en meer uitleg in tekst en beeld bij specifieke punten onderweg in de omgeving van het Maldegemveld en Drongengoed. Vertrekplaats: parking ANB tussen 13u30 en 15:30u.

Dit wordt gecombineerd met het aanplanten van zomereiken langs de Langedreef en Prins de Croydreef. Elke wandelaar die voorbij komt mag een boompje aanplanten.

Iedereen komt langs de aan te planten dreef en plant een boompje aan. Er is soep voorzien voor alle wandelaars ter plaatse bij het aanplanten en een tweede opwarmplaats voor de lange wandeling in de Drongengoedhoeve. Eindpunt: Jagershof.

Activiteit in de kijker : Vogelgeluiden leren herkennen

Onze aandacht gaat uit naar vogelgeluiden in twee sessies :

Op zondag 24 maart starten we om 6u30 op het Kerkplein van Ursel dorp, terug om 9u. De eerste lentevogels zijn terug. Fitis, tjiftjaf, grote lijster, zanglijster, merel, roodborst, boomklever enz.. laten zich volop horen. We nemen ruim de aandacht voor deze eerste lentebodes en kijken ook naar alles wat rond en om ons leeft.

Op zondag 14 april starten we om 5u30 aan de kerk van Kleit, terug om 8u. Na de eerste lentebodes, komen nu de boompieper, boomleeuwerik, roodborsttapuit, zwarte roodstaart enz...aan. We proberen de verschillende zangtonen te herkennen en hebben terug oog voor als leeft en beweegt!

NATUURPUNT MALDEGEM - KNESSELARE

Onze jonge afdeling telt 4 reservaten, waarvan 2 in eigendom. Hierin wordt getracht om bepaalde biotopen terug op te waarderen. Vooral ons heideterrein, het Maldegemveld, heeft op korte tijd bewezen dat er een groot potentieel is voor een flora van schrale bodem. Ook het Kanaalreservaat herbergt al een reeks zeldzame planten en jaarlijks steekt er wel een nieuw zijn kopje boven. Het Torrebos tenslotte is een klein bos met een grote variatie aan streekeigen bomen.

Voor de uitbouw van deze reservaten aan uw achterdeur is natuurlijk geld nodig. U kan uw gift storten op het rekeningnummer van Natuurpunt: 293-0212075-88, IBAN BE56 2930 2120 7588. Giften vanaf € 40 zijn fiscaal aftrekbaar, een attest wordt automatisch opgestuurd. Twee van deze reservaten hebben een eigen projectnummer. Bij vermelding van dit nummer wordt uw donatie speciaal voor dit reservaat gebruikt. Voor het **Maldegemveld** is dit nummer **6627** en voor het **Torrebos** is dit **6639**.

CONTACTPERSONEN

Steven Degraer	Hoeksken 15, 9910 Ursel	Voorzitter	09 236 32 09	steven.degraer@ugent.be
John Beylemans	Aardenburgkalseide 396, 9990 Maldegem	Natuurstudie (vogels)	050 72 05 20	john.beylemans@pandora.be
Johan Bosmans	Onderdijke 41, 9991 Adegem	Penningmeester, werkleider Maldegemveld	050 72 00 92	johanbosmans121@hotmail.com
Luc Dellafaille	Vellare 41, 9920 Lovendegem	Bestuurslid	09 372 68 23	lucdellafaille@hotmail.com
Kurt De Kesel	Kluizestraat 50, 9910 Knesselare	Conservator Maldegemveld	0474 48 30 22	maldegemveld@natuurpuntmaldegemknesselare.be
Dirk Develter	Torredreef 5, 9990 Maldegem	Conservator Torrebos, Redactie	050 71 91 82	fa302024@skynet.be
Karel Tack	Eduard Neelemanslaan 5, 9900 Eeklo	Beheerder Maldegemveld, logistiek	0499525385	karel.tack@telenet.be
Etienne Vanaelst	Westvoordestraat 21b, 9910 Knesselare	Conservator kanaalreservaat	09 374 59 86 0474642323	vanaelst.etienne@skynet.be
Frank Verheye	Pontweg 29, 9880 Aalter	Beheerder Maldegemveld	09 374 43 08	frank.verheye2@telenet.be

Een aantal van bovenvermelde personen vertegenwoordigen onze afdeling ook in allerlei commissies en nemen nog andere taken op. Daarnaast kan Natuurpunt nog rekenen op verschillende medewerkers!

Waar doen we het voor?

natuurpunt

Natuurpunt is met duizenden vrijwilligers en meer dan 11000 hectaren over 500 natuurgebieden in beheer de belangrijkste vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen. Wij zetten ons in voor meer en betere natuur, zowel

binnen als buiten natuurgebieden. Natuur om in te wandelen of fietsen, natuur om van te genieten.

Met jouw lidmaatschap van Natuurpunt geef je samen met meer dan 80.000 gezinnen in Vlaanderen een duidelijk signaal dat ook jij natuur belangrijk vindt. Indien je niet in Maldegem of Knesselare woont, gelieve dan bij jouw overschrijving (**€ 24,00 per kalenderjaar op rek. nr. 230-0044233-21**) te vermelden dat je wenst ingeschreven te worden bij afdeling Maldegem-Knesselare. Zo geniet je van de volgende voordelen :

- 4 maal per jaar ontvang je automatisch 3 tijdschriften vol info over de natuur in Vlaanderen zowel als plaatselijk nieuws ; ons nationaal tijdschrift “Natuur.blad”, het tijdschrift van de regionale koepelvereniging Natuurpunt en Partners Meetjesland, evenals dit tijdschrift “Bos en Hei” van de plaatselijke afdeling Maldegem-Knesselare. Leergierige leden kunnen zich abonneren op twee meer gespecialiseerde tijdschriften Natuur.oriolus en Natuur.focus.
- Je kunt met het hele gezin gratis deelnemen aan al onze geleide activiteiten (cf. kalenders in vermelde tijdschriften en de website).
- Je geniet 10 % ledenkorting bij aankoop van boeken, t-shirts, verrekijkers e.a. in de Natuur.winkel. Je kunt ook met korting winkelen bij *A.S. Adventure*, *Tony Mertens* en *Schoenen Torfs*.
- Je ontvangt een welkomstpakket met daarin een CD met vogelgeluiden evenals onze Fiets- en Wandelgids met ruim 100 wandel- en fietsroutes in Vlaanderen en Wallonië. Je krijgt toegang tot de speciale ledenpagina's op de website. Daar vind je onder meer 80 wandel- en fietskaarten voor onvergetelijke daguitstappen.